

სადოქტორო პროგრამის სახელწოდება: ანთროპოლოგია

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ანთროპოლოგიის დოქტორი / PhD in Anthropology

სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელი: სრული პროფესორი ქეთევან ხუციშვილი

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

ა) პროგრამის მიზანი: პროგრამის მიზანია მოამზადოს თანამედროვე ანთროპოლოგიური მეთოდების, თეორიებისა და პრაქტიკული ცოდნის მქონე სპეციალისტები, რომელთაც შეეძლებათ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანონ თანამედროვე ქართული სახელმწიფოს შენებაში პრაქტიკული კვლევების განხორციელების, მოვლენების პროგნოზირება-მართვის უნარისა და რეკომენდაციების შემუშავების გზით. დასავლეთ ევროპასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში ანთროპოლოგია მიიჩნევა ჰუმანიტარულ მეცნიერებად, რომელიც ადამიანს შეისწავლის სოციალური, კულტურული და ფიზიკური განზომილებების მიხედვით, ხოლო კვლევის უმნიშვნელოვანეს ელემენტად ეთნოლოგიური მიდგომები წარმოგვიდგება. ამავე დროს არსებობს ანთროპოლოგიის გაგების განსხვავებული ტრადიციები (მაგალითად, ფრანგული სკოლა ანთროპოლოგიას სოციოლოგიის ქვედარგად აღიარებს, ანგლოსაქსონური ტრადიციით იგი ოთხი დარგისაგან შემდგარი პოლიდისციპლინური მეცნიერებაა და სხვ.). განსხვავებული მიდგომა იყო ჩამოყალიბებული საბჭოთა სივრცეში, სადაც ტერმინით ანთროპოლოგია მხოლოდ ფიზიკური ანთროპოლოგია აღინიშნებოდა. პოსტსაბჭოთა პერიოდში გაფართოვდა მისი მნიშვნელობა. ანთროპოლოგიური კვლევები დღეს გულისხმობს საკითხთა ფართო სპექტრს, რომლებიც დაკავშირებულია თანამედროვე მსოფლიოში ადამიანისა და საზოგადოების არსებობის სოციალური და კულტურული ფორმების შედარებით და გლობალურ შესწავლასთან. საველე სამუშაოების ჩატარების, დაკვირვების, ინტერვიუების, პროგრამული დოკუმენტების ანალიზის, მასობრივი მედიის საშუალებებში მოცემული ინფორმაციის ანალიზისა და სხვა ანთროპოლოგიური მეთოდების გამოყენების საფუძველზე, ანთროპოლოგების საკვლევ პრობლემათა ნუსხაში შედის როგორც მაკროანთროპოლოგიური, ასევე მიკროანთროპოლოგიური თემები: ანთროპოლოგიის ისტორია, სიმბოლური სისტემები, ეკონომიკური ანთროპოლოგია, გენდერული ურთიერთობები, მიგრაციები, ეთნოსთაშორის ურთიერთობებზე მოქმედი ფაქტორები, ეთნოსთა მშვიდობიანი თანაცხოვრების ტრადიციული სისტემები, სხვადასხვა სახის კონფლიქტები (იქნება ეს ეთნიკური, რელიგიური, სოციალური თუ სხვა), და სხვა. ამავე დროს, არანაკლები მნიშვნელობისაა არსებული ეთნოგრაფიული რეალობის (ეთნიკური თუ ეთნოგრაფიული თავისებურებების) ფიქსაცია, რიგ შემთხვევებში ზოგიერთი ტრადიციული ელემენტის აქტუალიზაცია (მაგ. სოციალური კონტროლის მექანიზმები, ურთიერთდახმარების ფორმები და სხვა). ასევე თანამედროვე პირობებში ჩვენი ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანია მსოფლიო საზოგადოებრიობის ყურადღება ეთნოგრაფიული მახასიათებლებითაც მიიპყროს და ისინი მარკეტინგული თვალსაზრისით გამოიყენოს. რეგიონალური თვალსაზრისით უპირატესობა მიენიჭება კავკასიისა და შავი ზღვის აუზის რეგიონების კვლევას. პროგრამის მიზანია მოამზადოს კავკასიისა და შავი ზღვის რეგიონის ქვეყნების ეთნოგრაფიული რეალობისა და თავისებურებების, ანთროპოლოგიური პრობლემების მცოდნე კვალიფიციური სპეციალისტები. მათ მომზადებას პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე ქართული სახელმწიფოსთვის, რადგან დღეისთვის და მომავალშიც ქართული სახელმწიფოსა და პოლიტიკის განსაკუთრებული ყურადღების ობიექტი უნდა იყოს რეგიონში ისტორიული და მიმდინარე ეთნო-კულტურული პროცესები. რეგიონის ანთროპოლოგიური კვლევის აქტუალობა ქართული სახელმწიფოს გეოპოლიტიკური მდებარეობისა და სახელმწიფოებრივი მშენებლობის დღევანდელი საჭიროებებიდანაც გამომდინარეობს. საქართველოს გაუმწიფებლობა სახელმწიფოებრიობის განმტკიცება და განვითარება თუ არ ეყოლება სპეციალისტები, რომლებიც სათანადო ანთროპოლოგიური ცოდნის საფუძველზე შეძლებენ

პროგნოზირებადი გახადონ საქართველოსა და მის მიმდებარე რეგიონებში მიმდინარე ეთნო-კულტურული პროცესები.

პროგრამა კანდიდატებს სთავაზობს შედარებით ფართო გამოცდილებას, ძირითადი აქცენტით სოციალურ და კულტურულ ანთროპოლოგიაზე. მათი ამოცანა იქნება მიმდინარე ეთნო-კულტურულ პროცესებზე დაკვირვება და მათი განვითარების პერსპექტივების პროგნოზირება.

პროგრამის შედეგი: იქნება კვალიფიციური სპეციალისტების მომზადება, სათანადო თეორიული და პრაქტიკული გამოცდილებით, რომელთაც ექნებათ შესაბამისი კომპეტენცია, კულტურულ, სოციალურ და ქცევით საკითხებში, როგორც შიდა, ისე საერთაშორისო კონტექსტში. მათ შეეძლებათ მონაწილეობის მიღება ეთნიკურ პრობლემათა განხილვა-მოგვარების მიმართულელებით წარმართულ საქმიანობაში. პროგრამა სთავაზობს კანდიდატებს პროფესიულ კომპეტენციას ანთროპოლოგიური კვლევის ცალკეულ ქვედარგებში. კურსდამთავრებულს შეეძლება ასწავლოს საშუალო და უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებებში, ან იმუშაოს სამუზეუმო, სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებში, შეეძლებათ მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფო პოლიტიკის დაგეგმვაში, იმუშაონ ეთნიკური, კულტურული, სოციალური თუ პოლიტიკური საკითხებით დაკავებულ როგორც სახელმწიფო ასევე არასამთავრობო და კერძო სტრუქტურებში, ასევე მასობრივი მედიის საშუალებებში და ტურისტულ სააგენტოებში.

პროგრამაზე ჩარიცხვისათვის აუცილებელი წინაპირობა: პროგრამაზე ჩარიცხვის წინაპირობა არის ჰუმანიტარულ, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებებში მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხის ქონა. ასევე აუცილებელ წინაპირობას წარმოადგენს უცხო ენების ცოდნა.

სასწავლო და კვლევითი კომპონენტი:

დოქტორანტურა დასრულებულად ჩაითვლება, თუ დოქტორანტი აითვისებს სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ ყველა კრედიტს და წარადგენს დასაცავად სადოქტორო დისერტაციას. სადისერტაციო ნაშრომი, რომელზეც დოქტორანტი მუშაობს სწავლების პერიოდში უნდა იყოს მონოგრაფიული ხასიათის დასრულებული სამეცნიერო გამოკვლევა, რომელიც უნდა შეიცავდეს მეცნიერულ სიახლეს და წარმოადგენდეს წინადადებულ ნაბიჯს შესასწავლი პრობლემის კვლევაში.

სასწავლო გეგმა შედგება სასწავლო და კვლევითი კომპონენტებისაგან.

დოქტორანტმა სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში უნდა გაიროს 60 კრედიტის ოდენობის სასწავლო კურსები.

- მეცნიერების მენეჯმენტი (სავალდებულო) -5 კრედიტი
- სწავლების თანამედროვე მეთოდები (სავალდებულო) -5 კრედიტი
- პროფესორის ასისტენტობა (სავალდებულო) - 5-15 კრედიტი
- დოქტორანტის I კოლოქვიუმი (სავალდებულო) – 5 კრედიტი
- დოქტორანტის II კოლოქვიუმი (სავალდებულო) - 5 კრედიტი

დანარჩენი 25-30 კრედიტის დაგროვება დოქტორანტს შეუძლია სხვა საუნივერსიტეტო კურსების გავლის მეშვეობით

დოქტორანტების რაოდენობა: ერთიდან ათამდე.

სამეცნიერო კვლევების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა: პროგრამის მუშაობისათვის მატერიალურ ბაზას წარმოადგენს თსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის საქართველოს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, მის დეპარტამენტებთან არსებული ბიბლიოთეკები და ტექნიკური აღჭურვილობა.

პროგრამაში მონაწილე პროფესორების ჩამონათვალი

1. თოფჩიშვილი როლანდი
2. ლუდუშაური თინათინი
3. კვიციანი ზვიადი
4. გრიგოლია გურამი
5. ლიჩელი ვახტანგი
6. კოკოჩაშვილი მერაბი
7. ქურდიანი მიხეილი
8. ჭანტურიშვილი სოსო
9. მინდაძე ნინო
10. ბითაძე ლიანა
11. ბრაჭული ირაკლი
12. რამიშვილი ვალერიანი
13. ზაქარიაძე ანასტასია